

Južni obronki Trnovskega gozda in Nanosa - dom veličastnih ujed

Našim vnukom v dar

Varujmo bisere slovenske narave

*Nad Vipavsko dolino se strmo dvigajo
visoke skalnate stene, kjer gnezdijo številne ogrožene ptice.*

Natura 2000

Natura 2000 je ekološko omrežje, ki se postopoma razvija v vseh državah Evropske unije. Vanj so vključena vsa območja, ki so pomembna za ohranjanje ogroženih rastlin, živali in njihovih življenjskih okolij.

Travniki južnih obronkov Trnovskega gozda in Nanosa so zakladnica rastlinskih in živalskih vrst.

Zakaj Natura 2000?

- Ker je v Evropi vse manj naravnih življenjskih prostorov.
- Ker so se zaradi tega mnoge občutljive vrste rastlin in živali znašle na robu preživetja ali celo izumrle.
- Ker moramo, da bi ohranili naravo, ukrepati skupaj.

Trnovski gozd, Nanos, Sabotin in območja ob Lijaku so zaradi svojih naravnih danosti predlagane za uvrstitev med območja Natura 2000.

Velika uharica

Je največja evropska sova, razpon njenih peruti je kar stošestdeset centimetrov. Samec je veliko manjši od samice. Na glavi ima značilne dolge pernaté čopke - ušesca. Hrani se z majhnimi in srednje velikimi sesalci, na primer polhi, ježi, zajci in kunami, predvsem pa s pticami kot so kos, golobi, šoje, vrane do ptic velikosti kanje in čaplje. Običajno gnezdi na skalnatih policah in votlinah težko dostopnih prepadnih sten. Isti par uporablja isto gnezdišče vrsto let.

Velika uharica gnezdi v skalnatih stenah južnih obronkov Trnovskega gozda in Nanosa. Ponoči neslišno lovi svoj plen v bližnji Vipavski dolini.

Sokol selec

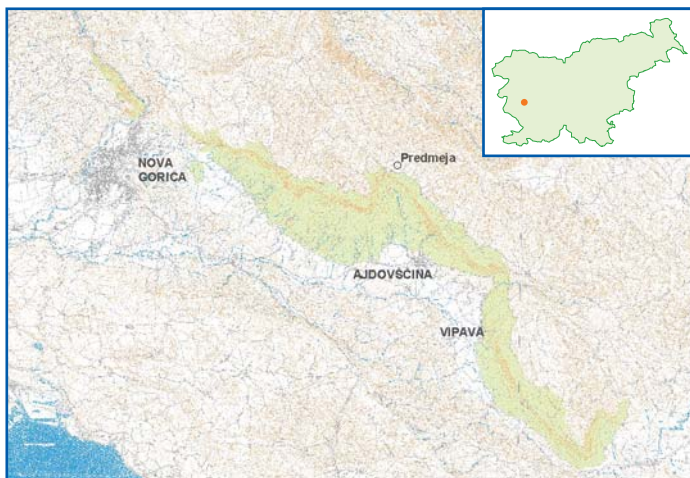
Sokol selec je naš največji sokol. Na glavi ima značilno oblikovano liso - brk. Hrani se s pticami velikosti kosa, golobov, vran do galebov in rac. Ptice lovi izključno v zraku v strmoglavem letu, pri čemer lahko doseže 380 km/h. Gnezdi na policah težko dostopnih prepadnih sten. Gnezditni prične zgodaj spomladi ali celo že pozimi. Njihovo število je pred desetletji zaradi uporabe insekticida DDT v Evropi in svetu močno upadlo.

Sokol selec v strmoglavem letu še vedno lovi ptice nad Vipavsko dolino. V ostenjih južnih obronkov Trnovskega gozda in Nanosa najde varna gnezdišča.

Zakaj želimo ohraniti južni rob Trnovskega gozda in Nanosa?

- Na južnem robu Trnovskega gozda gnezdijo številne ogrožene vrste ptic. Planinski orek, sokol selec in velika uharica domujejo v skalnih stenah, kotorna in slegur na suhih kraških travnikih, na vlažnih travnikih ob Lijaku in na opuščeni travnikih na robu planote pa biva kosec.
- Čez to območje se selijo velike ujede, med katerimi je reden poletni gost tudi beloglavi jastreb, ki je evropsko ogrožena vrsta.

Južni obronki Trnovskega gozda in Nanosa

Kaj lahko storimo? Nekaj primerov:

- Travnate površine ohranjamo s košnjo in pašo.
- Ptic, posebno gnezdilke, ne vznemirjamo.

Kje lahko izvem več?

- Mirjam Gorkič, Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica, Nova Gorica, tel. 05 330 8450, mirjam.gorkic@zrsvn.si
- Tomaž Mihelič, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS), tel. 01 544 1230, tomaz.mihelic@dopps-drustvo.si
- Edo Kozorog, Zavod za gozdove Slovenije, OE Tolmin, tel. 05 380 12 40, edo.kozorog@zgs.gov.si
- spletna stran MOP Natura 2000: www.natura2000.gov.si, info.mop@gov.si
- spletna stran Evropske komisije o Naturi 2000: www.europa.eu.int/comm/environment/nature/natura.htm

Zgibanka je del serije, s katero predstavljamo predlagana območja Natura 2000 | Besedilo: David Fučka, Mirjam Gorkič in Tanja Lukežič | Fotografije: Mirjam Gorkič / Arhiv ZRSVN in Tomaž Mihelič | Zemljevida: Urša Mežan | Oblikovanje: Andrejka Čufer | Postavitvev: Znamka 111 | Izdalo: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ljubljana, 2003.